

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 25 ΜΑΪΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β004

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για σχήματα, πίνακες, διαγράμματα κλπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (20 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις δύο (2) ερωτήσεις στο τετράδιο απαντήσεών σας.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της Στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της Στήλης Β΄. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τους αριθμούς της Στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη Στήλη Β΄ περισσεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ναπολέων Βοναπάρτης	(α) Ιδρυτής του οθωμανικού κράτους
2. Νικόλαος Κοπέρνικος	(β) Μάχη στο Βατερλό
3. Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος	(γ) Ηλιοκεντρικό σύστημα
4. Μιχαήλ Άγγελος	(δ) Εφευρέτης της τυπογραφίας
5. Λαλά Μουσταφά	(ε) Άλωση της Λευκωσίας
	(στ) Σύνοδος Φερράρας - Φλωρεντίας
	(ζ) Καλλιτέχνης της Αναγέννησης

(5x2 μονάδες = 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο απαντήσεών σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α.** Χαρακτηριστικό της γοθτικής αρχιτεκτονικής είναι ο μεγάλος κεντρικός τρούλος.
- β.** Η Γαλλική Επανάσταση ανέδειξε το Έθνος ως ανώτατη πηγή όλων των εξουσιών.
- γ.** Το σώμα των γενιτσάρων αποτελούσαν χριστιανοί στρατολογημένοι με τη βία.
- δ.** Η μετωπικότητα στην απεικόνιση των μορφών είναι χαρακτηριστικό της αναγεννησιακής τέχνης.
- ε.** Οι Οθωμανοί είχαν παραχωρήσει προνόμια στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου.

(5x2 μονάδες = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (45 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις δύο (2) ερωτήσεις στο τετράδιο απαντήσεών σας.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

- α. Πολιορκία και Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς** (έτος Άλωσης, αντίπαλοι ηγέτες, δύο (2) παράγοντες που συνέβαλαν στην πτώση της Πόλης, δύο (2) συνέπειες μετά την πτώση της Πόλης)

(10 μονάδες)

β. Μυστική συμφωνία για την Κύπρο στο Συνέδριο του Βερολίνου (έτος υπογραφής, ποια κράτη υπέγραψαν, εξήγηση των συμφερόντων τους, αποτέλεσμα της συμφωνίας για την Κύπρο)

(10 μονάδες)

B2. Σε ιστορικό δοκίμιο **150-180 λέξεων**, αφού εξηγήσετε τρία (3) αίτια που οδήγησαν στην έκρηξη του επαναστατικού κινήματος στην Αμερική, να παρουσιάσετε τέσσερα (4) σημαντικά γεγονότα της Αμερικανικής Επανάστασης. Στην απάντησή σας να συμπεριλάβετε και τους ακόλουθους όρους:

Διαφωτισμός	Γιορτή του τσαγιού της Βοστώνης	Συνθήκη των Βερσαλλιών
-------------	---------------------------------	------------------------

(25 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις δύο (2) ερωτήσεις στο τετράδιο απαντήσεών σας.

Γ1. Η Φραγκοκρατία στην Κύπρο

I. «Όταν ο βασιλιάς Πιερρίνο [Πέτρος Β΄] έγινε 15 χρονών, θέλησε να πάρει στην κατοχή του τα βασίλειά του. Έτσι ανακοίνωσε τούτο στον κυβερνήτη, ο οποίος πιστά και σύμφωνα προς το νόμο, διέταξε να κληθούν σε συνεδρία όλοι οι βαρώνοι και ιππότες της Υψηλής Αυλής, έτσι όπως ακριβώς απαιτούσε η συνήθεια σε μια τέτοια περίπτωση. [...] Και έχοντας κανονικά αποδείξει ότι ήταν ο νόμιμος γιος του αγίας μνήμης βασιλιά Πέτρου – ο οποίος απεβίωσε ενώ ήταν κάτοχος των αναφερθέντων βασιλείων [Ιεροσολύμων και Κύπρου] – και ότι, επίσης, ήταν κληρονόμος εκείνου σε ευθεία γραμμή συγγενείας, και έχοντας αποδείξει ότι αυτός ήταν πλέον σε κατάλληλη ηλικία, ζητούσε να θέσει υπό την κατοχή του τα βασίλειά του, εάν η Υψηλή Αυλή αποφάσιζε ότι έτσι έπρεπε να γίνει. [...] Ο σινεσκάρδος* παρέλαβε το σκήπτρο και ύστερα κάλεσε τον βασιλιά να δώσει σχετικό όρκο αφοσίωσης, εάν ήθελε να θέσει υπό την κατοχή του τα βασίλειά του. Τότε ο βασιλιάς, ενώπιον της Αυλής, έδωσε όρκο ότι θα προστάτευε και θα φύλαττε τους νόμους, τα έθιμα και τις καλές συνήθειες του βασιλείου, τα προνόμια της Εκκλησίας, τις περιουσίες των φεουδαρχών και άλλων, και υποσχέθηκε ότι θα προστάτευε και θα διατηρούσε την τιμή και την περιουσία τους, καθώς και ότι δεν θα έθετε χέρι σε κανέναν από αυτούς χωρίς την επιβολή ποινής από την Υψηλή Αυλή».

Φλώριος Βουστρώνιος, *Ιστορία ή μάλλον Σχόλια του Φλώριου Βουστρώνιου για την Κύπρο*, Μετάφραση και Σχόλια Άντρος Παυλίδης – Άννα Ερκολάνι, εκδοτικός οίκος Φιλόκυπρος, Λευκωσία 1988, κεφ. 423, σ. 250.

*Σινεσκάρδος: Ο αυλάρχης που οργάνωνε τις τελετές της αυλής και είχε την ευθύνη για τα οικονομικά και το θησαυροφυλάκιο.

Αφού μελετήσετε με προσοχή το παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Ποια τρία (3) κριτήρια έπρεπε να πληροί ο νεαρός Πιερρίνο, σύμφωνα με τον συντάκτη της πηγής, για να μπορέσει να στεφθεί βασιλιάς;

(6 μονάδες)

β. Ο Πιερτρίνο, σύμφωνα με την πηγή, θα γινόταν βασιλιάς της Κύπρου και των Ιεροσολύμων. Να εξηγήσετε ποια ήταν η σχέση των Λουζιτιάν με το βασίλειο της Ιερουσαλήμ.

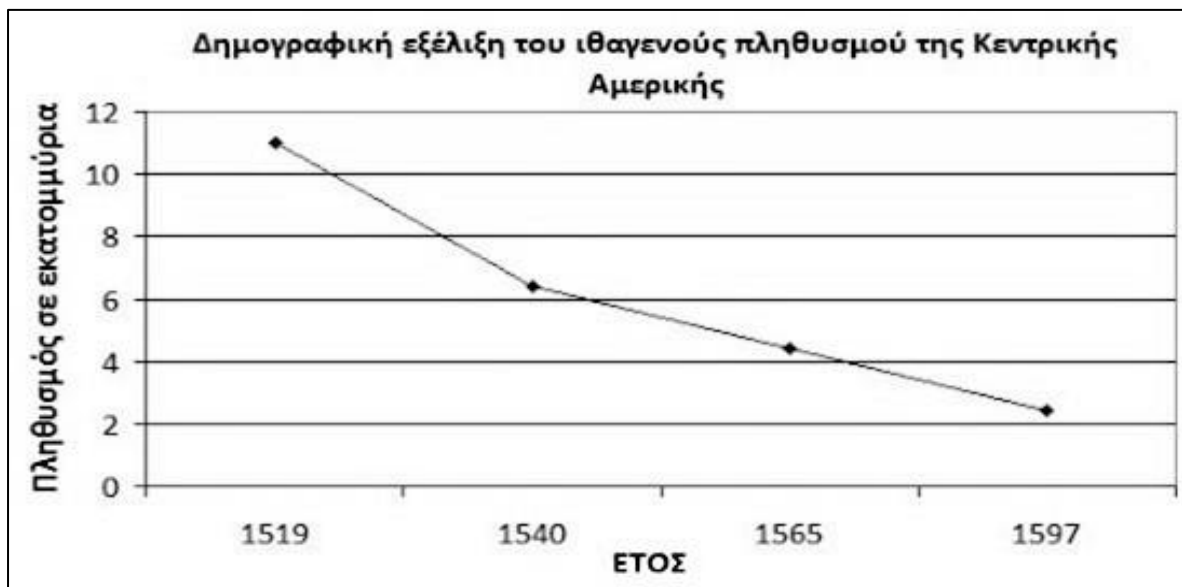
(3 μονάδες)

γ. Να εξηγήσετε τρεις (3) αρμοδιότητες του Βασιλιά και τρεις (3) αρμοδιότητες της Υψηλής Αυλής κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας στην Κύπρο.

(9 μονάδες)

Γ2. Οι Ανακαλύψεις

Ι.

Πηγή: P. Chaunu, *L' Amerique et les Ameriques*, Armand Colin, 1964, σ. 103 – 107 (δημοσίευση στα ελληνικά στο βιβλίο *Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία Β΄ Γυμνασίου*)

Σκλάβοι από την Αφρική εργάζονται σε ορυχεία χρυσού στην ισπανική αποικία του Αγίου Δομήνικου (Γκραβούρα του Theodor de Bry, 1595)

II. «Ένα μεγάλο μέρος από αγαθά που έχουν γίνει πλέον αναπόσπαστο μέρος της ζωής στην Ευρώπη δεν έχουν ευρωπαϊκή προέλευση: καφές, τσάι, κακάο (και γενικά προϊόντα που στην Ευρώπη καταναλώνονται με τη συνοδεία ζάχαρης), καπνός, πατάτες, ντομάτες, καλαμπόκι [...]. Στον αντίποδα, πολλά πράγματα που συνδέονται στενά με μη ευρωπαϊκές χώρες (για παράδειγμα η εκτροφή βοοειδών στις πεδιάδες της Αργεντινής ή η παραγωγή κρασιού στα αγροκτήματα της Χιλής) έχουν στην πραγματικότητα ευρωπαϊκή προέλευση.

Προκαλεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον ο τρόπος με τον οποίο αναπτύχθηκε το διηπειρωτικό εμπόριο, ιδίως μετά την ανακάλυψη της Αμερικής και την επέκταση των επαφών με την Αφρική. Είναι γνωστό το τριγωνικό μοντέλο εμπορικών συναλλαγών, βάσει του οποίου οι Ευρωπαίοι μετέφεραν ευρωπαϊκά και ασιατικά προϊόντα στην Αφρική, από την οποία έπαιρναν σκλάβους και τους μετέφεραν στην Αμερική και από εκεί αγόραζαν προϊόντα τα οποία μετέφεραν και μεταπωλούσαν στην Ευρώπη.

Η βούληση για παραγωγή προϊόντων που θα λειτουργούσαν ως υποκατάστατα εκείνων που εισάγονταν από την Ασία (π.χ. μεταξωτά και βαμβακερά υφάσματα, πορσελάνη) θεωρείται ένας από τους κυριότερους παράγοντες που επέδρασαν στην εκβιομηχάνιση της Γηραιάς Ηπείρου».

Peter Vries, *Συναντήσεις της Ευρώπης με τον κόσμο*, Κοινές Ιστορίες για μια Ευρώπη χωρίς διαχωριστικές γραμμές (ηλεκτρονική έκδοση του Συμβουλίου της Ευρώπης). Αναρτημένο στην ιστοσελίδα: <https://www.he.duth.gr/sharedhistories/index.php/contents/europe-and-the-world/encounters-between-europe-and-the-world> (Ημερομηνία ανάκτησης: 17/05/2022)

Αφού μελετήσετε τις πιο πάνω πηγές (παράθεμα I και παράθεμα II) και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να αξιολογήσετε τη στάση των Ευρωπαίων απέναντι στους πληθυσμούς των περιοχών που κατέκτησαν την περίοδο των Ανακαλύψεων και να τεκμηριώσετε την άποψή σας με αναφορά σε δύο (2) τουλάχιστον ιστορικά στοιχεία.

(5 μονάδες)

β. Να εξηγήσετε πώς οι Ανακαλύψεις επηρέασαν την παγκόσμια οικονομία, κάνοντας αναφορά σε τρία (3) ιστορικά στοιχεία.

(9 μονάδες)

γ. Να αναφέρετε τρεις (3) τεχνολογικές / επιστημονικές προϋποθέσεις που συνέβαλαν στην πραγματοποίηση μακρινών εξερευνητικών ταξιδιών.

(3 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ